

onderdelen kant en klaar gemaakt konden worden en op de bouwplaats alleen maar droog gemonteerd hoefden te worden. Na de oorlog kwam de woningbouw moeizaam op gang. In 1946 werden slechts 1.600 woningen opgeleverd, in 1947 ruim 9.000 en pas in 1948 werd het een redelijk aantal van ongeveer 35.000 woningen.

Het Rijk kwam na de oorlog met een systeem van toegewezen woningcontingenten. Dit om de capaciteit gelijkmatig over Nederland te verdelen. Er was toen een structureel tekort van circa 300.000 woningen.

In 1949 deed de minister van Volkshuisvesting voorstellen om per jaar 40.000 tot 55.000 woningen te bouwen. In deze plannen was ook de regel opgenomen dat gemeenten die woningen in systeembouw lieten bouwen 25% meer woningen mochten bouwen in zo'n systeem en gemakkelijker mochten afwijken van plaatselijke bouwvoorschriften. Als voordelen van industrialisatie van de woningbouw zag men:

- hoge aantallen;
- een hoge kwaliteit;
- snelle productie;
- onafhankelijkheid van het weer;
- minder vakmensen nodig;
- minder materiaal nodig;
- stijpte levertijd;
- en een afgesproken prijs.

Kort na de oorlog werd in ons dorp de N.V. Polynorm opgericht. Eén van de oprichters was de in 1904 in Antwerpen geboren Alexandre Horowitz.

Hij was afkomstig uit een Russisch-Joods gezin, dat in de Eerste Wereldoorlog naar Amsterdam was gevlucht. Na de Burgerhogeschool studeerde hij in Delft Werktuigbouw en Elektrotechniek. In 1929 kwam hij als jonge ingenieur in dienst van Philips, op een onderzoeksafdeling. Hij bleek een geboren uitvinder te zijn. Zijn bekendste uitvinding is wel de Philishave, het scheerapparaat met roterende mesjes in twee of drie cirkelvormige roostertjes.

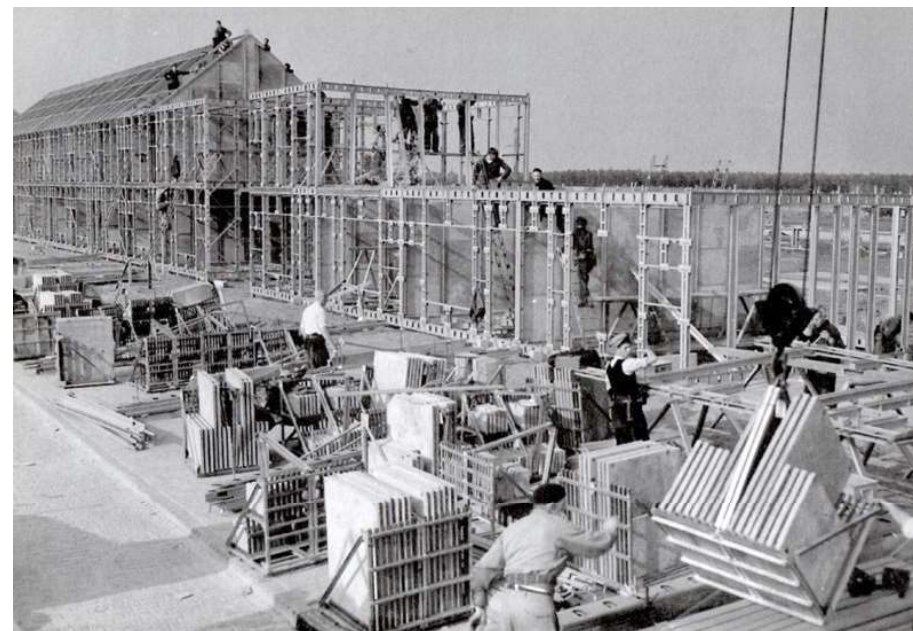
Professor Alexandre Horowitz

In 1948 verliet hij Philips en werd hij één van de Polynorm-oprichters. Horowitz ontwierp op Polynorm gestandaardiseerde bouwelementen en draagconstructies.

De Polynormwoningen zijn woningen op basis van een skelet van stalen liggers en stijlen, samengesteld uit dunne staalplaten. Woningen die op de bouwplaats snel als een bouwmeccanodoos in elkaar gezet konden worden.

De systeembouw beleefde in die tijd een hoogtepunt. In 1949 kende men in Nederland zeventien goedgekeurde bouwsystemen en 18 % van de woningbouw werd toen uitgevoerd in systeembouw. Systeembouw kreeg van de regering ontwikkelingssubsidie. In 1951 meende de toenmalige minister van Woningbouw en Volkshuisvesting dat de bedrijfstak het nu wel zonder subsidie kon doen. Het gevolg was dat het systeembouwaandeel zakte naar 5 % van het volume.

De N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Polynorm was dus op het juiste moment opgericht om snel en seriematig woningen te produceren. Het systeem was gebaseerd op geprefabriceerde koudgewalste stalen profielen, met vaste stramienmaten van 1040 mm en droge montage op de bouw-

De Polynormhuizen konden als een Mecanodoos in elkaar worden gezet

plaats, alles exact op maat.

Toch was de introductie in de bouwwereld niet vanzelfsprekend.

In Eindhoven was het Philips die daar vooral de groei van de stad bepaalde. Het bedrijf bracht veel nieuwe producten op de markt, waarvoor het bedrijf veel nieuwe werknemers aantrok. Voor die werknemers was woonruimte nodig. Philips wilde opdracht geven voor de bouw van duizend Polynormwoningen. In 1946 wilde men in Eindhoven vier proefwoningen bouwen,

wat door de gemeente om esthetische redenen werd tegengehouden. Eind 1947,

Twee foto's van de karakteristieke Polynormwijk. Links is de bekende kleur mooi zichtbaar. Let ook (rechts) op de schuurtjes, die op dezelfde manier als de huizen werden gemaakt.